

ACC. N:R. 10763:1-40.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Sture Bäckström

Härad: Konga

Adress: Värnadska

Socken: Linneryd

Berättat av: olika personer

Uppteckningsår: 1948

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När den nya tiden kom till bygden.

Lut 59.

Ståttar	sid 1	Väktförel	sid 1-40.
Swinsall	" 2	Rotfruktsodling	" 10
Fär och färmark	" 2	Jordbruksskolor	" 10
Pyttarel	" 2	Binärningar	" 11
Pyttarin	" 2	Emigration	" 11
Pyttorn	" 2	Handelsbask	" 11
Pyttämman	" 2	Pyttmadsskik	" 12
Malasröte	" 3	Förskållan	" 13
Förskållan	" 3	Ståttar	" 13
Jordbruksskolor	" 3	Ståttar	" 13
Ståttar	" 3,4	Vägar	" 14
odlingar	" 4	Vagnar	" 14
Ståttar	" 4	Vägar	" 14
Ståttar	" 4	Vägar	" 14
Jordbruksskolor	" 6-7	Vägar	" 15
Linasodling	" 8	Vägar	" 15
Emigration	" 8	Vägar	" 15
Pyttmadsskik	" 8	Vägar	" 15
Laga skifte	" 9	Vägar	" 16
Pyttämman	" 9	Vägar	" 16
Ståttar	" 9	Vägar	" 16
Jordbruksskolor	" 9	Vägar	" 17
Ståttar	" 10	Vägar	" 18
Ståttar	" 10	Vägar	" 18

Skriv endast på denna sida!

När den nya tiden kom till bygden.

Bystämma förelam i Skogsryd.
De hade ägar gemensamt. Det är nog
60-70 år sedan de byttes. Skogen delades
inte då, utan de gick tillsammans och
högg högar och drag lät om högar.
Det var till husbehårs ved men även till
avsälj för högg ved på så sätt. Jag har
varit med om att köra ved av sådana
högar, som var delade, till Hovmantorp.
De gick då till Jämsen.

Enägar, gården och täppor hade
de var för sig. En ny, som var täppad,
delade de gemensamt. Den kallades
Videsjö. De delade häst i häckaviss
om vintern. Häst härfades på fast
mark, där var fört varit. Här Jäms

en svinvall, som var gemensam för hela byn. Den var inhägnad med lite sten omkring. Bönderna fick släppa i skogen sin sammar, så många kreatur, som de kunde föda på vintern. Här släpptes i en viss jära mark. Där sättes för jären upp en bo, som byggdes gemensamt.

Jag minns, att de hade byhavse, som skickades från gåva till gåva. Sten från djurder deltog bönder på skämmar i timmer-ryds byar. Byhavsen var försedd med ett handtag, och i nedre ändan var klyvt en spricka, en klyva, som byorden skulle sättas i. Byskin fanns. Det var en låda, som de hade papperen förvarade i. De ha nog haft byhorn här, för att de skulle kunna signalera till varandra, när de var ute på vargskall. Var by-

kavlen och bybrint gynn, vet jag inte.

Påstämman upphörde i Skogsryd för cirka 80 år sedan.

Skogsryds Åstegf. var en kalasrote och Skogsryds Barkeggf. var en. De är fortfarande kalasrotar var för sig. Skogsnäs säteri var en kalasrote. Förrarna fick vara med på kalasen på de gårdar, som deras ställen låg på.

Gårdsrucks förbättringar började för cirka 50 år sedan med stenbrytning. De började undan för undan, men fört var det Håkansson på Skogsboen, för han hade kapital. När de andra bönderna sedan fick se det, började de lite var, och gjorde vad de förmodade. De hade vågar till att ta upp stenen med, och sedan fraktades den bort från åkern

på sténrullar, som gick på slavar, som
de laste ut över åkern, och sedan var det
till att häva stenen i en rännja eller till
stenskören. Samliga laste murar, för då
gick de samtidigt hägnad om sina åkrar.
Sedan i bågjan sprängde de med brunt,
men stenarna bara sprack mitt igen, så
det var till att arbeta och slita med dem
länge. De ^{tormade} (arbetade) mycket med
stenarna. Jätten kom för cirka 25 år se-
dan. Arbetare från Linneryds samhälle
hade nog de första jättarna i sacken,
och de tog dem med sig hit, när de var
här och bröt sten.

Adlingar förekom när till varje
år. De sade där de såg, att det kunde
vara lösnande. De ljöde folk, och dags-
penningen var liten. Här har varit gott

5
om barn och moder. De slickades ut lite
undan för undan. När dessa bolag köp-
te jullet här av bönderna, så grävde de
upp kanalen, för att de skulle få jule,
och de moder, som låg in till kanalen,
blev stora att sova. Tidigare hade moder-
na vid Ronnebyån släts. Viderna sänk-
tes tidigare. Min far ledde arbetet, och
slagspenningen var 4 dalr. Det var för
80-90 år sedan. Efter sänkningen av
ryön har den släts, och där har häm-
nats mycket trä. Om vintrarna står vatten
över ryön, men tidigt på våren öppnas
slämmen, så de läppar ut lite vatten i
sänder.

Här odlades mest råg, potatis och
havre och ibland lite korn, men det var
ömläligt, så de fick så det rent, för

torban ville gärna ta det. Råvar odlades
i Skageryd i min barndom. de odlades
på mossodlingar.

Träården gjorde händerna gäva,
med en till av järn, som handsmiddes,
men sedan gjorde järntrucken bilar som
t. ex. Billa i Hemmeryd. de hade träården
i det längsta här både till att rätta och
kupa potatis med. det finns någon ännu
här, som använder träården, huvudsak-
ligen till att kupa potatis med. de järnta
järnården, som användes här, var av
en typ, som var mycket släpplig här,
för här var för stenigt. de kom visst
från Skåne.

Fräplog användes här, och det
finns någon, som använder den än,
för den är mycket smidig, särskilt där

det är skärv (stämigt). Gjäva vändskivan
gjordes vid järnbruden och skruvades
fast, men träet gjordes hemma på går-
den. Järnplagen var bättre att köra med,
där det var slättmark. Den första järn-
plagen kom till Ökrogränd för 25-30 år
sedan. Båndaerna gjorde gjäva stativet
och köpte vändskivan från något bråk,
som göt. Tidigare hade de haft vänd-
skivor, som var smidda.

Gräskarvar med träbölver användes.
Sedan köjades tingar och kam göras vid
verkstäder. Nu är det sällan man ser
en träharv, men det är någon, som
använder den än till att harva potatis
med.

Den första slättmaskinen köp-
tes omkring 1930.

Din solades för mysket i Ålms bada
rocken, och den såldes på "seframärse"
marknad. Jag har för en 70 år sedan varit
efter flera lass och kört till Växjö.

Det var många härför, som reste
till Amerika på 1870-talet efter det svåra
året. De åkte hästskjuts till Växjö, och
det kunde vara en 8-10 man, som slog sig
ihop, för att de skulle få sälskap.

I Skogsryd köjades en malbar appar
omkring 1870-80. Han sålde kaffe och rocken.
Kumpansare brukade ha kaffe och rocken att
sälja till grunntimren.

På 1870-talet var det bra grävor under
flera år.

De mindre husen här berättas av en för-
stuga, från vilken man kom in i stora rummet,
och därifrån ledde en dörr till köket.

När den nya tiden kom till bygden.

De första laga skiftena i Linneruds socken var under 1800-talet. Och nu finns ingen skiftedel kvar i hela församlingen.

Byttämman upphörde i regel under senare hälften av 1800-talet.

Knutsföreningar såsom fjur- och tröskföreningar har i regel bildats mellan 1910 och 1930.

Platanrotar fanns överallt, men de upphörde väl omkring sekelskiftet.

Gårdbruk för bätkringar har gjorts under 1900-talet med stenröjning och täckskickning. De mesta för bätkringarna har gjorts under de senaste 20 åren, då medel anslagits ur en kommunens gårdbruk för bätkringsfond, så att de gått

springgämnar gratis. Och så har bönderna under de senaste 20 åren skaffat sig bättre jordbruksredskap.

Äng förekommer numera inte. De hade för mer än 100 år sedan. En del ängsmark har lagts ut till skogsmark och en del till betesvallar. Under 1800-talet sitta hawskeel odlades de fästa mossarna, och under de senaste 20 åren har jordbruksdriften anlagts till mjölkproduktion. Tidigare hade de mera slaktdjur.

Naigan riklig växt följd förekom inte. Under 1800-talet odlades mycket lite klöver. Råvar började odlas i slutet av 1800-talet eller vid sekelskiftet. De nya jordbruksredskapen började komma till Linneryd för 25 år sedan med såmaskinen omkring 1915 eller 20.

Annars var det bara de gamla redskapen,
som användes såsom åder, harv och plog.

Mycket litet med binäringar har före-
kommit här. Fallet har levat av jordbruk
och skogsbruk. Någon hemslöjd, som
^{är} ~~var~~ nämnvärd, fanns inte. De som inte
hade sin utkomst från jord- eller skogs-
bruket emigrerade till Amerika i slutet
av 1800-talet.

Avlänningar in natura väjade upp-
höra under slutet av 1800-talet.

Den första handelsboden som till-
byggdes 1850. Den var i dimeryd. och upp-
rättades av en Peterson, som sålde litet
litet småsaker, litet specerier och syltbehör
såsom knappar och nålar. Då tillverkades
alla kläder, både linnekläder och kostymer
i hemmen. Det var vanligt, att knallar

vandrade omkring ända till slutet av 1800-talet.

Bänderna byggdes tidigare tätt, så att ett par bänder kunde bygga vägg i vägg med olika ingångar. Det var den äldsta typen, som jag minns. Sedan byggdes med ett rum i ena ändan och en mindre kammar i den andra och med kök och förtuga på mitten. Dessa byggdes på 1840-50-talen. Alla dessa var täckta med björknäver och torv. I regel blev de rödfärgade, men någon kunde också stå grå. I regel brädade de dem. Många av dessa byggdes om i slutet av 1800-talet och byggdes då bredare och med dubbla rum på ändarna och i 2 våningar. Då byggdes bänderna, i fall de var burgna.

På 1800-talet fanns lagskålen, som byggdes på böndernas mark. Alla dessa lagsångar har försvunnit, men det ^{var} gott om sådana på 1800-talet. I samhället har många nu skaffat sig egna hem. Det och annat finns också ute i byarna.

Möbleringsplanen har förändrats mycket. För 100 år sedan var det väggfasta sängar, bord och några stolar. De nya möblerna tillverkades av snickare, som lärde sig göra tyvärr och skifanjer samt dragsängar. De lärde sig göra dessa möbler omkring 1870. Pinnastolar köptes på marknader i slutet av 1800-talet. Sedan har de på sista tiden övergått till köpta möbler från industrin.

Kokspis fanns knappast förrän för 50 år sedan. Förr var det stora,

öppna grästens spirar, men för 50 år sedan
började lantbrukarna allmunt köpa kolk-
spirar.

Något gulteri fanns inte närmare
än i dålig i J. Sandvåg. Det mesta de
gjorde där var emellertid dragverk och
vandringar. Änna gjorde tidigare ugn-
hållar.

På de allmänna och enskilda vägar
har förbättringen mycket.

Samtidigt har vagnar har blivit alla
vagnar, så det är bäst rätten, att
man bara får se en fjäder vagn.

Nöjesplatser finns på flera ställen
i Linneryds kommun, men för var det
bara att gå ut på vägarna och träffas
där.

På senare tid har ungdomen

börjat besöka högre skolor.

Folket går mindre till kyrkan nu än för. Radian och nöjeslivet har medverkat till nedgången.

Världensresorna spelade stor roll i dinneryd under 1800-talet. Dinneryd var ett centrum för de religiösa verksamheterna. Flera missionssamfund finns, som verkar här.

Några särskilt goda år på 1870-talet hörde jag aldrig talas om, men att 1868 var mycket svårt.

Flågbombardementerna under de båda världskrigen har satt sin prägel på socknen, och särskilt under det rista har levnadsförhållandena betydligt förbättrats, tack vare att dinneryd är en skogsbygd.

När den nya tiden kom till bygden.

Laga skiftet i Skogsholm och Skogs-
ryd avslutades år 1888. Det blev ingen ut-
flyttning av gårdar här. Här håller ej
lystämman, men i Ormskoga i Flannan-
torps församling de med lystämman varje
år. I byn Sandvick finns en liten ka-
non av mässing. Nykrokensdunden,
som såg den en gång, trodde, att den
skulle användas, när lystämman skulle
sammankallas. Kanonen är en halv aln
lång och med stälar av samma metall.
Min son var nu om den gård, där den
finns. Ingen vet säkert, när eller hur
den använts eller var den kommit ifrån.

Fräskförening och fjur församling
förekommer.

Skogs holm och Skogsnysel bys ut mer
i regel som en kalarvåle.

År 1894 köpte jag och mina gåvor
här alla röda sten. Det var inte alla, utan
bara de som ansåg sig ha råd eller hade
 eget arbetsfält. Jag har lagt ned över
 6000 kr kontant med alla röda stenar, och
 sedan kommer egna dagsverken till.
 Och alla stenen är lagd i murar, som an-
 vänds i stället för gärdsgårdar. Läng-
 den av dessa murar uppgår till 1600
 mtr. Vid den tiden köpte många
 andra, men de hade inte något med fält
 utan hade stenen i köp, för att det
 skulle bli billigare än att lägga murar.
 Samliga köpte mer stenen i gårdar och
 åsar.

Den största förändringen här har-

gade på 1860-70-talen, då mossar väjades
odlas eller försumpas mark och läppades
njögar odlades. En annan förändring
och förbättring var att Uide njö läppades.
Njön kunde både gädda och dimme njö sakt-
nar och kunde 17 hemman men många
fjer bänder. Och ändå tiller för 4-5 år sedan
har denna läppade njö gitt alla dess ägare
en betydande inkomst. Från njön har här-
gats tusentals lars varje år, men nu har
den "lennat". Nu har den försämrats,
så nu slås bara på läggarna. Lite på
njön slås den inte.

Mark väjades redan köpas på 1880-
talet, för då började vi. Även konungad-
ning köpte vi rätt tidigt.

Det var ingen särskild person,
som gick i spetsen för jordbruksförbättringar.

Nya redskap har skaffats hela tiden allt-
efter som de rengjort åkrarna från sten.
Såa hade inte slag på 1870-talet utan
använde träändret. Såa hade inte heller
jämbarvar jörnar vid den tiden.

Såa sådde de stora gårdar, men
nu låter alla skogen växa där, och de
har dem till meatusen och tar i stället
höet på åkerjorden.

Från desser är vattnet förgiftat
i ån, så på alla mader, där vattnet
rinner igenom, växer nu ingenting. På
 dessa mader stod lador, som fylldes
med hö varje år men nu stå tomma.

Från och med 1890-talet har ingen
här använt tävåkt varken till kor eller
får.

Om vintrarna kunde bänder, som

var kunniga, slöjda. De tillverkade möbler och gjorde till dem, som ville köpa. Det var också korpare och småbrukare, som gjorde möbler, lejde skjut och körde dem till Ronneby och Karlskrona och sålde dem där. Härifrån körde de särskilt till Ronneby.

Inga större industrier har funnits, utan folket arbetade med jordbruk om sommaren och högg i skogen om vintern.

Jag minns, när hela familjer härifrån saknades lastade och repte till Amerika i slutet av 1870 och 1880-talen. Det var många, som då repte.

För bytte bönderna sig till redskap såsom korgar, bänkar, skopor och slufflar mot bröd och mjölk i stället för att betala med pengar.

Jag minns den första järngrepen och järnspraden, som användes till att måla ut gödsel med. Redan på 1870-talet använde järngrepar kamma, men stålgrepen kom senare.

Den första handelsboden kom på 1860-talet. En gubbe, undantagsmannen Peter Petersen, satte så upp den första affären i byn. Han sålde rockar, sirup, sill och bryggde öl och sålde bryggfäst. Kåp-
gäst fanns inte på den tiden. En bagare i Rimeboda, som hette Hjertberg, sålde vetebröd, och handlanden här sålde från honom.

Nya hus byggdes av timmer med näver och korvverk. Kalk byggdes inte om förän kuren var så släpiga, att de inte kunde användas. Korparna bodde

antid i hus, som bänderna ägde. Nu är
alla karpstugorna här i lym rivena. Här
var ett tiotal karpare. Den mesta jorden,
som hörde till karpställena, är utlagd
till hagmark.

Jag minns, när inga här i lym hade
kockspis, utan de hade en stor, öppen spis
i köket, som de eldade med långved.
Alla grisar slaktades i köket och slak-
tades aldrig ute. Min farfar var slaktare,
och jag minns, när han slaktade i köket.
Det upphörde 1875 eller 1880, att de drag
in svinen i köket. Före min tid slaktade
de också alla nötkreatur i stora rum-
met. Det gjorde aldrig min far, men
min farfar så, att de alltid gjort det
före 1860.

Gardiner och tapeter kom före min tid.

Engeniering har varit av större nytta för bygden än förbättringar av vägar. Den första fjädervagnen här hade i slutet av 1860-talet en kande i Sandvick.

Få och ibland flera personer enades om att prenumerera på en Västertidning. Västertidningen gick inte på landsbygden, utan de hade Smålandsposten Verklöblad.

Bänderna var skyldiga att hålla sin vind i ordning i tur och ordning till skolor. I slutet av 1860-talet väjade skolans byggar här.

De första här gick till kyrkan varje söndag. Västertidningen har spelat en stor roll i dinneryd men ännu mer i djur.

Priserna på spannmål har gått ned till följande av adlingar och massadlingar.

ACC. N:R M. 10.763:24.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Förint kunde spannmålen springa upp till
vilket belopp som helst.

Genom att arbetarna gått bättre be-
läst kan man säga, att jättegödslen i
vårt land nu är avskaffad.

9

När den nya kiven kom till bygden.

Laga skifte begärdes i Linneryds by år 1920 och påbörjades 1922 och varade till 1932. Förut var ägorna gemensamma, så att t. ex. de tre östergårdskänderna måste släppa kreaturen samtidigt och lika många. Och så var det med de andra gårdarna. Vi delade upp kreaturen, så att de större nötkreaturen var på ett ställe och ungnöten på ett, kändarnas får släpptes ihop på ett ställe och samrarna. En s. k. rvinvall betades gemensamt med får. Inga skiftade byar fannas nu kvar i socknen. Linneryds by var den sista i socknen, som skiftades. Bytämman förelam men har upphört. Ridsmansinstitutionen upp-

hörde mellan 1925 och 1930. Om det kom några
vandrare, så skulle äldermannen lysa dem.
Men det fanns en kande i Linneryd, som inte
ville härbagera dem och inte gjorde äldermans-
kalas, och så upphörde stämman att rig-
göra, för då sade de andra bönderna, att
så tryr vi oss heller inte som det. Bykavel
fanns, som riktulerade. I bykaveln var en
liten läda, som en lapp med kalleren till
stämman lades i. På lappen fisk var och en
skriver sitt namn och erkänna, att han gått
kalleren och skulle sedan vidarebefordra dem.
Kaveln var försett med ett sljutbart lock,
och det händes, att den ännu sliskas om-
kring, om det är något gemensamt, som
skall skyddas. På bystämman behandlades
lyns angelägenheter. Det bestämdes t. ex., att
köra ved till de fattiga, och så bestämdes

vilka de skulle höra till. Då vi hade skogen gemensam, så måste alla gå och hugga. Östergårdsläanderna fick bestämma, vilka de skulle hugga och höra till, och så var det med de andra läanderna. Det var fattiga korpare och backstugurettare vi hörd till. De flesta här var korpare, så de hade en eller två kor, men de fick ju lov att ha lite ved, så de kunde värma sig. En del korpare hade i sina kontrakt, att de skulle få planka avfall ur skogen, men inte särskilt hugga ved.

Frälskförening bildades här år 1916, och kyrkförening finns sedan 1918. Frälskföreningen anordnar här dinneryds lag. prästgården, en bond i Nötare kulla, dindholmen och två i Bredbäckskulla. Det är 16 delägare i frälskföreningen.

Viel begravningar och bröllop och
viel extra tjodningar työds hela dinneryd
ty, och det sker än.

Min svärfar, kyrkovärden Samuel
Magnusson, påbörjade jordbruksförbät-
ringar. Han började så igen och såla
mossar. Han började omkring 1870 att
klara göddel till mossar. Det tyckte de
andra bönderna var dumt och skamsigt.
Innan var det så, att de brände mossar
na med färaris. Färarinet kördes med
till mossen och ströddes ut på olika ställen,
och sedan gick de och tände på. Det gick
lätt att vara tidigt på våren, när det var
fullt under, för innan brände det för
djupt. Och så blev gödding av arkan.
Efter började min svärfar så igen mossar
och åkrar. Innan bräver började såla,

släddes de endast ängar och en del morra-
eller moder som t. ex Ringsmyran, Bagga-
moder och Ringa gårdet. Det fanns fly, som
rällnaders som moder och som släddes.

Gunnar Magnusson införde klöverodling
i byn omkring 1870. En gammal granne
tyckte, att det var släveri att inte låga kom
och råg på åkrarna. Morra odlades
tidigt, kanske omkring 1850, åtminstone
Lödre och Noremyr odlades då, och för
ungefär 60 år sedan odlades Mölle fly. Fört
släddes de ut på slädder, och sedan släddes
de bring. Och sädesfrön gräskade och
brändes de av och havade. Ingen höre-
gödning eller kalk före kom.

I skogarna högg de slädder att stycke
och brände rent. På varje gård odlades, och
kallet brändes till derreda eller Kanga. På

svedjan sättes de fört potatis, och sedan såddes
de råg. därefter gick det växa bete. Viss
Ivarehall brändes det rinta gången på trak-
ten för cirka 50 år sedan, men där odlades
inte potatis eller råg. Endast gräset brändes
av, och skog planterades. Det var nog den
första skog, som planterades här och inte
var gjämsad. Det var innan lagen om
plantering kommit till.

Fräplogar användes länge här, fast
här fanns baggersplogar, som tillverkades
i Ingelstad. En bond, Johansson i Lådre,
kom hit från Ö. Torås, och när han kom
hit, köpte han den första järnplagen och
tog den med sig hit. Det var för cirka
80 år sedan. Det var sedan inte många i
Linneryd, utan de skapade sig sådana
plogar. "Krisplogarna" kom senare.

~~Kam senare~~. De var av gjutjärn med stång
och skärm av trä. De kom omkring 1910
och användes endast att köra på åkrarna
med, alltså inte på morrar. Före "grisa-
plagarna" hade överensplagen kammit,
som användes både för moss- och åkerjord.
Fräddret har här delvis använts in på
1920-talet. Det fanns två olika bildtyper,
både spets- och bredvill. Var det mycket
klapprig jord, var det värt för en bredvill
att gå i jorden, varför spetsvill användes.
Fräddren gjorde bänderna jämna såsom
brenslojors arbeten. Det var olika, hur de
gick "ty" på dem. De var endast av trä.
Det före kam med träskia, men när jag
börjar minnas hade de järn skia. Jag har
sällan använt med träskia, för de var
småsliga att köra med i jord, när det

var röte. Järnshidarna gjorde smederna.
Det första järnshidet jag köpte själv var
inpå 1920-talet.

Järnharvarna eller ledharvarna kom
ungefär samtidigt med plögarna. Järva-
harven gjorde bänderna järva och smeden
rörten. Före järnharven användes trähar-
ven, och pinnarna gjordes av granspinnar
som tvistades. Träharven användes än på
vissa ställen till potatisbävning. Jär-
harven kom ungefär 1910. Den första så-
maskinen köptes här gemensamt 1916.

Det de här har en del redskap gemensamt
järelkommen än. Slättermaskin köptes
tidigare. Den första ringvälsen är köpt
mellan 1915-20. Nyare plög- och bär-
dyper har kommit nu senare. Skörd-
apparat att sätta på slättermaskinen

bäijade träpas omkring 1930, och den fjärte självbindaren tröptes för 7 eller 8 år sedan eller omkring 1940.

Den växt föjod som har varit här så länge jag minns har varit: vall, havre, potatis, korn, som senare ersattes av vete, havre och sedan råg. Vetet bäijade odlas här för ungefär 30 år sedan. I bäijan här de vi vetet till kvorn i Brände eller Ingelskud.

Ravar bäijade odlas i bäijan av 1900-talet. Fänt odlade de morötter. På 1920-talet ersattes ravana av gader. Grön-gader bäijade odlas efter 1900.

En del slåttervallar kallades för hol. De var inte utdikade, utan vätnet sköjdes över dem på våren. När de sedan kallade ut, vätte det upp tra gräs på dem. De

gårdar, som hade bol, anmäls för att vara bra gårdar. Alla tre gårdarna här i Åstug. har bol, som för vara sänjesklade. Vi hade gemensam slåtter här på Broholmen. Då hjälptes vi åt att slå och drag sedan till om högar, tillräck vi gjorde, när vi högg husbehovsved.

Då vi högg husbehovsved, så gjordes en eller två åt från varje gård, och veden lades upp i högar, som märktes med 1, 2 eller 3 bark. Om vi t. ex högg 9 högar så blev det 3 högar med 3 bark, 2 högar med 2 och 1 hög med 1 bark. Och sedan drags det till om vem som skulle ha de olika högar. Och detta höll vi på med ända till laga skiftet.

Linadling förelam här, och de spann garnet och värde sina tyger själva.

dinet bröts i 2 baskor, som ägdes gemensamt av byalaget. Noregg. och Ästregg. hade en ihopp och Lödregg. och Västregg. en ihopp. Och de gick tillsammans och byäptes åt att byta. För att de gick ihopp och bröt gick de bara kalas. Kvinnorna hade redan "skättekalas". Att "skätta" var funktimen inte samma att. De gick kalas och en 25 öring för dagen.

En korgmakare finns här, som är 73 år gammal. Hans far gjorde och sålde korgar. Den som gör nu, gör ostkorgar och korgkorgar samt brödfat, och han gör också bra och fint snickeri. Hans far gjorde potatiskorgar och kalasfat. Den gamle korgmakaren hade kärl med sina korgar inom socknen.

En ställmakare John Tälberg bodde

här. Flan gjorde vagnar till folk här om-
kring. Anders Järlberg gjorde till huskor-
tills för ungefär 30 år sedan. En mindre
industri har varit här. En svarvare,
som hette Bengtson, svarvade gjusstakar
och prydnads saker. Flan kom hit om-
kring 1930 och höll på en 7-8 år, då han
dog. I samhället har kommit till
kvam, som byggdes omkring 1935 och
en möbel- och snickeriverkstad, som till-
verkar möbel- och träinredningar.
Kvamen drevs tidigare med rådgymna-
men har senare blivit elektrisk. Lågen
har byggts nu i brynan av 1940-talet och
drivs gemensamt med kvamen. En
ryktreparationsverkstad finns redan
vett länge, som drivs i ganska stor
skala. Den bryades omkring 1912 av

73

Carl Svensson. Helt burt äger den nu,
men den är bortanvänd. Bagnens
smidesverksamhet finns här sedan 1800-talet,
där gjordes mycket med järnporkar, men
nu har innsavaren övergått till tillverk-
ning av tillvagnar. Han driver också
stort havslageri.

Sedan på 1850-talet började emigra-
tionen till Amerika, för då hade vi
ställtingar, som reste härifrån. En del
av min svärmors syskon reste då. Och
sedan fortsatte de att resa från hela sock-
nen. Enkelheten till att de reste var, att
de hade inte mycket med arbete här, de
som hade stora familjer hade inte
sysselsättning för alla. En del gav sig
emellan till sedan på järnvägsbygge.
Jag har varit i Amerika i 3 år. Jag

reste hem, för jag skulle hem och gifta mig. Orsaken till att jag reste var, att jag hade en bror i Amerika, som skrev, att jag skulle komma över dit. Det var år 1888, som jag reste, och då var vi 8 barn från i sällskap. För den som stannade kvar här blev det naturligtvis bättre med arbets tillfällen. På 1850-talet gick de som reste till Amerika vara på gån i 2 månader och gick ha stora kistor med mat med sig. Då seglade de över.

den första handelsboden kom till Linneryd på 1850-talet. Hon på Kronsberg och Hammargren i Fåbäck var på de hade specerier och hyger samt viner att sälja. Vin hade de inte kommit över annat än i Växjö fört.

En gissel omkring och hade bakraster
att sälja. Gamle Karlsson i Skure reste
omkring och hade tyger att sälja. Kaffe-
kulegubben gick omkring och drag en
kärna med kuler i. Krista-Knalle
gick och sålde tvålar, synålar och lite
annat smått. Peter i Damaskulla hade
sockerpinnar att sälja.

Äldre ekonom- och beringshus har
moderniserats. I de gamla husen var
1 skorluga, 1 kammar samt kök och
förluga. De var byggda i 2 våningar.
Falken var en hävar och kore och sedan
spån. Spånfalken avlöstes av cement-
pannor på 1890-talet. Fågeltränades
i Skure och kom dit på järnväg.
Husen började målfärgas rätt tidigt. Då
byggnaden här på gården uppfördes

1857, rödfärgade och som tidigt.

I skolestugan var följande möbler:
skolar, bord, dragräng, byrå, skiffangé
och en kulla kista, som användes i stället
för linneråp.

Prokopia har varit här sedan 1890-
talet. Det var en fluskuarna.

Wälgår år var 1868-69.

I linnergård är sedan 1870-talet
frireligiös verksamhet. Det är missions-
förbundet, baptist samfundet samt
evangeliska fosterlandsrörelsen.

En del del har gått på folkskole-
skola här.